

vol. 52, núm. 1 (GENER 2021) ISSN: 0079-8215 EISSN 2339-9171

PYRENAE

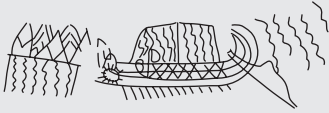
52·1/2021

REVISTA DE PREHISTÒRIA I ANTIGUITAT
DE LA MEDITERRÀNIA OCCIDENTAL
JOURNAL OF WESTERN MEDITERRANEAN
PREHISTORY AND ANTIQUITY

TERCERA ÈPOCA

Revista fundada pel professor
Joan Maluquer de Motes

SECCIÓ DE PREHISTÒRIA
I ARQUEOLOGIA DE LA
UNIVERSITAT DE BARCELONA
BARCELONA, 2021

PYRENAE

REVISTA DE PREHISTÒRIA I ANTIGUITAT DE LA MEDITERRÀNIA OCCIDENTAL
JOURNAL OF WESTERN MEDITERRANEAN PREHISTORY AND ANTIQUITY

SECCIÓ DE PREHISTÒRIA
I ARQUEOLOGIA DE LA
UNIVERSITAT DE BARCELONA

PYRENAE s'intercanvia amb tota classe de publicacions de Prehistòria, Arqueologia i ciències relacionades, amb la finalitat d'incrementar els fons de la Biblioteca d'Arqueologia.

www.pyrenae.com

COMITÈ EDITORIAL / EDITORIAL BOARD
pyrenae@ub.edu

INTERCANVIS I SUBSCRIPCIONS /
EXCHANGES AND SUBSCRIPTIONS
Pilar García-Argüelles
pyrenae.intercanvis@ub.edu

INFORMACIÓ I VENDES /
INFORMATION AND SALES
pyrenae.intercanvis@ub.edu

ADREÇA POSTAL / ADDRESS
C/ Montalegre, 6
E-08001 Barcelona

© Edició, Universitat de Barcelona, 2021

© Textos, els autors, 2021

CARHUS Plus+ A
ANEP B
CIRC B
ERIH PLUS
SCOPUS
MIAR/ICDS 10.0

PRODUCCIÓ EDITORIAL
Albert Rubio

DISSENY I MAQUETA
Nàtalia Arranz

ESPAI WEB
Sistemes de Gestió de Patrimoni

IMPRIMEIX
Gramagraf

Dipòsit legal: B-5732-1966

vol. **52**, núm. **1** (gener 2021) ISSN: 0079-8215 EISSN: 2339-9171 DOI: 10.1344/Pyrenae

EDITOR / MANAGING EDITOR
Gisela Ripoll, Universitat de Barcelona

EDITORS ADJUNTS / ASSOCIATED EDITORS
Miguel Ángel Cau Ontiveros, Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats /
Universitat de Barcelona
Jordi Nadal, Universitat de Barcelona

CONSELL DE REDACCIÓ / ADVISORY EDITORS
Xavier Aquilué, Museu d'Arqueologia de Catalunya / Centre Iberia Graeca
Ana Delgado, Universitat Pompeu Fabra
Martin Galinier, Universitat de Perpignan
Daniel Rico Camps, Universitat Autònoma de Barcelona
Josep Maria Palet, Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Juan Francisco Gibaja, Institución Milá y Fontanals, Consejo Superior de Investigaciones Científicas
Mathieu Langlais, CNRS – Université de Bordeaux

CONSELL ASSESSOR / EDITORIAL BOARD
Rosa Maria Albert, Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats / Universitat de Barcelona
Diego E. Angelucci, Università degli Studi di Trento
Michael Barton, Arizona State University
Manuel Calvo Trias, Universitat de les Illes Balears
Eduardo Carrero Santamaría, Universitat Autònoma de Barcelona
Josep M. Fullola i Pericot, Universitat de Barcelona
Ignacio Grau Mira, Universitat d'Alacant
Josep M. Gurt i Esparraguera, Universitat de Barcelona
Vassilis Kilikoglou, Laboratory of Archaeometry, NCSR 'Demokritos', Aghia Paraskevi
Claire Manen, Université de Toulouse - Jean Jaurès
Francisco Marco Simón, Universidad de Zaragoza
Nicholas Márquez-Grant, Cranfield University
Alejandro Martínez Pérez-Pérez, Universitat de Barcelona
Marcos Martínón Torres, University of Cambridge
Rosa Plana Mallart, Université Paul-Valéry Montpellier 3
Leonor Peña-Chocarro, Instituto de Historia, Consejo Superior de Investigaciones Científicas
Alistair Pike, University of Southampton
Fernando Quesada Sanz, Universidad Autònoma de Madrid
Joan Ramon Torres, Consell Insular d'Eivissa
Arlene Rosen, University of Texas at Austin
Robert Sala Ramos, Institut Català de Paleoeologia Humana i Evolució Social
Joan Sanmartí Grego, Universitat de Barcelona
Claire Smith, Flinders University
Pier Giorgio Spanu, Università degli Studi di Sassari
Nicolas Valdeyron, Université de Toulouse - Jean Jaurès
Peter Van Dommelen, Brown University
Isabel Velázquez, Universidad Complutense de Madrid
Valentín Villaverde Bonilla, Universitat de València
Philipp Von Rummel, Deutsches Archäologisches Institut, Berlin
João Zilhão, Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats / Universitat de Barcelona

Sumari / *Summary*

Article de fons / *Main Article*

- 7-54 Análisis de residuos químicos en materiales arqueológicos: marcadores de actividades antrópicas en el pasado / Chemical residues analysis in archaeological materials: human activity markers of the past
Alessandra Pecci

Articles / *Articles*

- 57-83 Assessing site potential, sequence and looting damage of the Palaeolithic deposits at La Cova del Moro (El Poble Nou de Benitatxell, Alicante, Mediterranean Iberia) / Avaluant el potencial, la seqüència i els danys clandestins dels dipòsits paleolítics de La Cova del Moro (El Poble Nou de Benitatxell, Alacant, Mediterrània ibèrica)
Dídac Román, Joaquim Bolufer, Inés Domingo, Cristina Real, Alfred Sanchis and Yolanda Carrión Marco
- 85-113 Del documento arqueológico al proceso histórico: las aportaciones de Vilches IV (Hellín, Albacete) al análisis de los cambios sociales en la Submeseta sur durante el III milenio cal. BC / From archaeological data to the historical process: the contributions of Vilches IV (Hellín, Albacete) to the analysis of social changes in the southern Sub-plateau during the III millennium cal. BC
Gabriel García Atiénzar y Francisco Javier Jover Maestre
- 115-136 La cerámica bícroma estilo Meseta de Alarcos (Poblete, Ciudad Real) y su contexto cultural en el Alto Guadiana. Una contribución a partir de los nuevos datos e interpretaciones / The Meseta Style Pottery from Alarcos (Poblete, Ciudad Real) and its cultural context in the Upper Guadiana. A contribution from new data and their interpretation
Pedro Miguel Naranjo

- 137-159 Un nuevo lingote de plomo de Q. Haterius Gallus y la participación de la *gens* Hateria en la explotación de las minas de Sierra Morena / A new lead ingot of Q. Haterius Gallus and the participation of the *gens* Hateria in the exploitation of the Sierra Morena mines
Alejandro G. Sinner
- 161-179 El *forum* hispano: cambios en su configuración entre la República y el Imperio (II a. C. - I d. C.) / The *forum* in Hispania: changes in its configuration between the Republic and the Empire (2nd c. BC to 1st c. AD)
Francisco Marfil Vázquez
- 181-205 Vajilla de madera de época romana en Hispania: caracterización, contexto y tipología / Wooden tableware in Hispania: characterization, context and typology
Javier Salido Domínguez
- 207-226 Las normas en femenino: la construcción de identidades y su perdurabilidad en el discurso histórico. Un estudio comparativo de las reglas monásticas de Cesáreo de Arlés / Female rules: The construction of identities and their durability throughout historical discourse. A comparative study of the monastic rules of Caesarius of Arles
Lorena Garri Catchot
- 227-252 La ocupación andalusí del yacimiento talayótico Torre d'en Galmés (Alaior, Menorca) / The Islamic occupation of the Talayotic site of Torre d'en Galmés (Alaior, Menorca)
Amalia Pérez-Juez, Alexander J. Smith y Mercedes Planas
- 253-281 La Gessera de Caseres: 1914-2014. De Juan Cabré i Pere Bosch Gimpera al Grup de Recerca Seminari de Protohistòria i Arqueologia de la Universitat Rovira i Virgili / La Gessera de Caseres: 1914-2014. From Juan Cabré and Pere Bosch Gimpera to the Research Group Seminari de Protohistòria i Arqueologia de la Universitat Rovira i Virgili
Jordi Diloli